

Л. П. Ларіонова

Корнієвський Олександр Самійлович

КОРНІЄВСЬКИЙ Олександр Самійлович (08(20). 03. 1889, с. Данилівка Сосниц. пов. Черніг. губ., нині Менського р-ну Черніг. обл. – 31. 01. 1988, м. Корюківка Черніг. обл.) – кобзар, майстер з виготовлення музичних інструментів. Почес. чл. Укр. муз. товариства (1969). Закін. Менське ремісн. училище (1909). Від 1919 працював на Корюків. цукр. заводі. 1929, 1933, 1936 заарешт. за звинуваченням у виконанні контррев. пісень та опорі представникам влади. 16 серпня 1937 заарешт. за підтримку укр. націоналіст. антирад. групи, 19 листопада засудж. до 10-ти р. ув'язнення. Покарання відбував у Байкало-Амур. таборах (РФ). Після звільнення працював столяром котел. заводу (1947–54), настроювачем інструментів у муз. школі (1951–59) у м. Бійськ (Алтай. край, РФ). Реабіліт. 1959. Від 1961 мешкав у Корюківці. У репертуарі – вальси, марші, гімни, думи («Три брати Азовські», «Удова і три сини», «Буря на Чорному морі», «Маруся Богуславка», «Олексій Попович»), «Єврейська полька», «Плач Ізраїля», «Пісня пісень Соломона» та ін. Творець кийв.-черніг. бандури, основоположник сучас. практ. школи гри на ній. Зробив 180 бандур, кращі зразки мають класичну довершеність форм, неповторні акустичні дані, оздоблені різьбленням, гравіруванням, інкрустацією, мозаїкою у нац. стилі. Застосував метал. кілочки для настроювання басів і приструнків; видозмінив корпус інструмента; розширив гриф, збільшивши кількість басів на ньому (12–14); хроматизував звукоряд, доводячи діапазон до 5,5 октав. Винайшов мех. перемикач на шість тональностей і застосував демпфер. Створив двогрифні бандуру та гітару з подвійною декою; бандурину (інструмент, що поєднує дві бандури і струнний акордеон, має 36 басів 12-ти тональностей, 146 струн, педальні демпфери). Також виготовляв і вдосконалював арфи, балалайки, гітари, ліри, мандоліни, скрипки, цимбали, клавішні ліри з діатоніч. та хроматич. звукорядом. За зразками К.

розпочали серійне виробництво бандур Київ. і Черніг. ф-ки муз. інструментів. Виготовляв бандури для Є. Адамцевича, С. Власка, М. Кукси, М. Підгайної, А. Бобиря, О. Чуприни, О. Нирка, М. Полотая та ін. 1913 бандура К. експонувалася на Всерос. кустарно-пром. виставці у Києві (бронз. медаль), 1927 – Укр. кустарно-пром. виставці у Конотопі (дві моделі відзначені 1-ю премією), а також 1954 – на Всесоюз. виставці нар. господарства в Москві. Інструменти К. зберігаються у Музеї кобзарства Криму та Кубані (м. Ялта, АР Крим), Музеї кобзар. мистецтва (м. Переяслав-Хмельницький Київ. обл.), Черніг. істор. музеї, Нац. музеї нар. архітектури і побуту України (Київ) та ін. Його ім'ям названо школу мистецтв і вулицю в Корюківці.

Рекомендована література

1. Федоренко Д. Єврей грає на бандурі // ЛУ. 2001, 22 лют.;
2. Жеплинський Б. Творець бандурини (Олександр Корнієвський) // Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Л., 2002;
3. Калібаба Д. Олександр Корнієвський // Співоче поле Чернігівщини: Календар 2004. К., 2003;
4. Шудря М. А., Нечепя В. Г. В рокотанні-риданні бандур. К., 2006.

Бібліографічний опис:

Корнієвський Олександр Самійлович / Л. П. Ларіонова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3758>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).